

REPUBLIKOVÁ ŠPECIFICKÁ ORGANIZÁCIA SZTP
ŤAŽKO TELESNE POSTIHNUTÝCH A VOZIČKÁROV
A.Hlinku, 55, 949 01 NITRA
TEL/FAX: 037/7335100, 0905 989843, E-mail:
franko.viliam@gmail.sk web:www.vozickari.com

VÝROČNÁ SPRÁVA

**Republikovej špecifickej organizácie SZTP
ťažko telesne postihnutých a vozičkárov
so sídlom v Nitre**

za rok 2017

OBSAH

1. PRÍHOVOR	3
2. AKREDITÁCIA NA ŠPECIALIZOVANÉ SOCIÁLNE PORADENSTVO	5
3. DOHOVOR O PRÁVACH OSÔB SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM.....	7
4. ANALÝZA PRÁV A POTRIEB OSÔB SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM.....	9
5. ODSTRAŇOVANIE ARCHITEKTONICKÝCH BARIÉR V ŽIVOTNOM PROSTREDÍ	10
6. CHARAKTERISTIKA RŠO SZTP NITRA.....	12
7. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O RŠO SZTP NITRA.....	12
8. ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA RŠO SZTP NITRA	13
9. ORGANIZAČNÁ ČINNOSŤ RŠO SZTP NITRA.....	14
10. VYDÁVANIE VOZIČKÁRA, PROPAGÁCIA.....	15
11. OKRUH ČINNOSTI.....	16
12. SOCIÁLNO - REHABILITAČNÉ A INTEGRAČNÉ POBYTY.....	16
13. LEGISLATÍVA.....	17
14. INFORMÁCIA O AKTIVITÁCH ORGANIZÁCIE	18
15. AKTUALITY.....	19
16. ŠPORTOVÉ AKTIVITY.....	20
17. RÔZNE.....	20

VÝROČNÁ SPRÁVA

REPUBLIKOVÁ ŠPECIFICKÁ ORGANIZÁCIA SZTP ŤAŽKO TELESNE POSTIHNUTÝCH A VOZIČKÁROV

NITRA

rok 2017

Organizácia	Republiková špecifická organizácia SZTP, ťažko telesne postihnutých a vozičkárov
e-mail:	franko.viliam@gmail.com , annahomolova@azet.sk
IČO organizácie	35606487
Webová stránka	www.vozickari.com
Autori príspevkov:	Viliam Franko, Anna Homolová, Mgr. Nikoleta Šponiarová
Úprava:	Mgr. Ján Miho,
Foto:	www.vozickari.com – vid' časopis VOZIČKÁR

PRÍHOVOR

Pred dvadsiatymi ôsmymi rokmi vznikla v Nitre Republikovú špecifickú organizáciu SZTP ťažko telesne postihnutých a vozičkárov so sídlom v Nitre.(RŠO SZTP)

Koncom roku 2017 mala organizácia okolo 890 členov. Keď sa pozrieme na demografický vývoj členov organizácie, tak sa postupne znižuje počet jej členov. Situácia je taká, že mladí ľudia sa nám nehlásia. Ročne nám v priemere pribúda asi 10-15 nových členov, no v poslednej dobe nám viac členov zomiera ako sa k nám hlási. Je to aj tým, že vek dožitia vozičkára je kratší. Nedá mi aby som opäť nespomenul, že len z Rady organizácie nám od prvopočiatku navždy odišlo 9 členov.

Vznik RŠO na Slovensku nebolo ľahké. Medzi prvé podmienky vzniku patrilo nezasahovanie do špecifickej činnosti organizácie a takisto aj presadzovanie len takých záujmov občanov so zdravotným postihnutím, ktoré nie sú na úkor iného špecifika osôb so zdravotným postihnutím. Tieto podmienky sú obsiahnuté v stanovách SZTP, aj v Smernici organizácie, ktorú schválila Rada SZTP.

Viliam Franko, predseda
RŠO SZTP Nitra

O práci organizácie informujeme prostredníctvom vlastnej internetovej stránky, v časopise Vozičkár, ktorý tiež vychádza 28 rokov, tiež je internetový časopis a výročnými správami.

28 rokov, ktoré má za sebou organizácia je pomerne dlhé obdobie a dá sa komplexne hodnotiť. Je však dôvodom na zamyslenie sa nad tým, čo by sme zmeniť mali a mohli. Veľmi potrebné sú aktivity v oblasti vzdelávania pre ťažko telesne postihnutých, čo bola v minulosti naša hlavná náplň práce, čo nám však súčasné projektové výzvy neumožňujú.

Opodstatnenosť existencie špecifickej organizácie a rešpektovanie ich názorov, požiadaviek a potrieb v prospech celkovej 10 – percentnej skupiny obyvateľstva,

Zasadnutie Rady RŠO v Nitre

ktorú tvoria, je potvrdená v Dohovore OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, dokumentoch EÚ a Rady Európy a Ústave SR.

Veríme, že organizácia, aj keď má finančné problémy, bude mať možnosť potvrdiť svoju opodstatnenosť aj v ďalších rokoch. Financii na účte je stále menej a čo sú, sú viazané na činnosť.

Najväčším naším nepriateľom je neinformovanosť. Mnohí z členov pre architektonické bariéry vôbec nevychádzajú zo svojich domovov. Na základe týchto faktov organizácia vydáva časopis Vozíčkar, kde je v kocke zhutnená naša činnosť, informuje sa tu a radí. Citujeme jednu našu členku: Prajem vám veľa zdravia a úspechov pri vydávaní časopisu "vozičkár". Nevieme sa už dočkať chvíle kedy nám ho pošta doručí. Pre nás ŤTP členov je tento časopis liekom pre dušu. Poteší povzbudí, informuje v širokosiahlom poradenstve zabáva a nájdeme v ňom všetko

čo nám pomôže aspoň trochu pri spríjemnení nášho tak ťažko trpiaceho života. Je to taká malá učebnica života občanov s ŤTP. Boli by sme neradi a myslím že poviem aj za iných členov, keby sme mali Oň prísť.

AKREDITÁCIA NA ŠPECIALIZOVANÉ SOCIÁLNE PORADENSTVO
ŠPECIALIZOVANÉ SOCIÁLNE PORADENSTVO – PORADCA

Poradkyňa Mgr. Nina Cigánová má akreditáciu na tri roky, avšak odišla na materskú dovolenku. Riešili sme to tak, že podľa platného zákonníka práce - 25% má plat Mgr.Nina Cigánová (garant akreditácie) a 75% platu má novo zamestnaná Mgr. Nikoleta Šponiarová. Je to na vrub členov organizácie, pretože poradenstvo je založené na vzťahu pomoci, pričom poradca má snahu podporiť rast, rozvoj, zrelosť a lepšie uplatnenie klienta, aby sa efektívnejšie orientoval vo svete a vyrovnal so životom.

Slovo poradenstvo je odvodené od slova radiť, čím sa mylne vytvára dojem, že poradca je človek, ktorý dáva rady, hotové návody a riešenia, disponuje prostriedkami, ktoré klientovi okamžite pomôžu zvládnuť situáciu, či vyriešiť problém.

Mnohí klienti prichádzajú do poradne s neprimeranými očakávaniami, že poradca za nich všetko okamžite vyrieši a oni nebudú musieť do riešenia investovať čas, vlastnú prácu a námahu. Úlohou poradcu je už v prvej fáze kontaktu s klientom korigovať tieto neprimerané očakávania a poskytnúť klientovi reálny pohľad na možnosti poradenstva a poradcu.

Klient by sa mal podieľať na analýze problémov, pokúsiť sa lepšie poznať sám seba, pochopiť motiváciu a kauzalitu svojho správania a hľadať nový systém fungovania vo svete. Poradca by mal byť iba katalyzátorom, ktorý umožňuje a uľahčuje tento proces.

Poradenstvo sa významne zameriava tiež na aktivizáciu občanov pri prekonávaní alebo náprave nepriaznivej sociálnej situácie. Konečným cieľom sociálneho poradenstva je teda mobilizácia, aktivizácia a obnova vlastných zdrojov občana pri riešení sociálnej núdze občana.

Rozlišujeme tri úrovne sociálneho poradenstva:

Sociálne poradenstvo prvého kontaktu – ide o rozhovory s klientom s cieľom sociálnej diagnostiky a využívania účinnej metodiky zvládania jeho krízových situácií a problémov. Sociálny pracovník poskytuje základné informácie o existujúcich predpisoch, nariadeniach a existujúcich formách pomoci.

Odborné sociálne poradenstvo – mal by ho vykonávať vysokoškolsky vzdelaný odborník špecializovaný na profesiu sociálneho poradcu v ambulantných alebo rezidenčných sociálnych inštitúciách. Je určené klientovi, pri ktorom sa ukázalo základné poradenstvo ako nepostačujúce pre odstránenie problémov.

Špecializované sociálne poradenstvo – poskytuje sa v situácii, keď problémy klientov vyžadujú špeciálne vedomosti, zručnosti a využívanie poradenských postupov v rámci organizačne rozvinutého a profesionálne zabezpečeného poradenstva v Centrách poradensko – psychologických služieb. Poradca na prvej úrovni plní väčšinou úlohy informačného a distribučného charakteru, poradca na druhej úrovni sa zameriava na riešenie reálnych problémov klienta, ktoré majú skôr krátkodobý charakter a poradca na tretej úrovni sa orientuje na určitú oblasť sociálnych problémov alebo na určitý okruh sociálnych klientov.

Bezplatne poskytujeme špecializované sociálne poradenstvo pre klientov s ťažkým telesným postihnutím – vodičárov. Poradenstvo vykonávame denne počas pracovného týždňa.

Poradenstvo sa týka najmä otázok súvisiacich so zákonom o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia:

- ako si podať žiadosť o priznanie kompenzácií dôsledkov zdravotného postihnutia
- poskytnutie informácií o druhoch kompenzácie atď.

Formy sociálneho poradenstva:

- osobný kontakt s klientmi – v bezbariérových priestoroch kancelárie
- telefonický kontakt s klientmi
- e-mailové poradenstvo
- on-line poradenstvo cez www.vozickari.com

Najviac prevažovala telefonická forma poradenstva a e-mailové poradenstvo.

Poskytujeme hlavne individuálne poradenstvo a využívame metódu priamej komunikácie, ktorá sa uskutočňuje medzi štyrmi očami a metódu nepriamej komunikácie, ktorá je sprostredkovaná cez tretiu osobu. Výber metód je aplikovaný podľa typu problému, s ktorým klient prichádza, napr.: informácia, distribúcia klienta, ventilácia problémov, klarifikácia, direktívy, povzbudenie, interpretácia, tréning, zadávanie úloh a relaxačné techniky.

K zaznamenávaniu údajov o klientovi slúži poradenský list, ktorý obsahuje nasledovné údaje:

- meno a priezvisko klienta
- dátum narodenia klienta
- bydlisko klienta
- dátum prvej konzultácie
- anamnéza a popis problému
- riešenie problému
- dátum ďalšej konzultácie
- dokumentácia k problematike
- použité metódy
- konzultácie s iným odborníkom
- dátum ukončenia
- vyhodnotenie
- meno a priezvisko poradcu
- podpis poradcu a klienta

Poskytujeme potrebné informácie klientom na riešenie a odstránenie sociálneho problému, pričom využívame svoje vedomosti, zručnosti, chránime dôstojnosť klienta, využívame profesionálnu zodpovednosť, dodržiavame dôvernosť a riadime sa etickým kódexom sociálneho pracovníka. Doterajšia frekvencia poskytovaného špecializovaného sociálneho poradenstva a charakter riešených sociálnych problémov signalizujú potrebu vykonávania tejto odbornej činnosti pre ťažko telesne postihnutých občanov.

DOHOVOR O PRÁVACH OSÔB SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

Našich členov sme informovali o jeho implementácii a monitorovaní.

Ľudia so zdravotným postihnutím patria medzi najviac ohrozených pri uplatňovaní svojich ľudských práv. Donedávna a ešte často aj dnes sa ich problémy považujú za prirodzený a nevyhnutný dôsledok ich zdravotného postihnutia. Dohovor je právnym vyjadrením zmeny tohto postoja od medicínskeho k sociálnemu modelu zdravotného postihnutia.

Dohovor je nástrojom pre uplatňovanie práv osôb so zdravotným postihnutím a ešte stále si vyžaduje dôsledné vytvorenie implementačnej a monitorovacej štruktúry zahŕňajúcej štát, nezávislý ľudsko - právny mechanizmus a občiansku spoločnosť reprezentovanú najmä organizáciami osôb so zdravotným postihnutím.

Dohovor (317/2010 Z .z.) a jeho Opčný protokol (318/2010 Z .z.) pre Slovensko nadobudli účinnosť 25. júna 2010. Ratifikáciou Dohovoru sa Slovensko zaviazalo vyššie uvedenú štruktúru vytvoriť ako to ukladá článok 33 Dohovoru. Táto povinná štruktúra musí každoročne predložiť OSN správu, aké opatrenia prijala na implementáciu Dohovoru a ako ich plní. .

Opodstatnenosť existencie špecifickej organizácie a rešpektovanie ich názorov, požiadaviek a potrieb v prospech celkovej 10 – percentnej skupiny obyvateľstva, ktorú tvoria zdravotne postihnutí, je potvrdená v Dohovore OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, dokumentoch EÚ a Rady Európy a Ústave SR.

Dôležitý je najmä článok 9 Dohovoru, ktorý hovorí o Prístupnosti, kde je cieľ umožniť osobám so zdravotným postihnutím, aby mohli žiť nezávislým spôsobom života a plne sa podieľať na všetkých aspektoch života. Za hlavné kontaktné miesto pre problematiku vykonávania Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím bolo určené Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

Ľudia so zdravotným postihnutím patria medzi najviac ohrozených pri uplatňovaní svojich ľudských práv. Donedávna a ešte často aj dnes sa ich problémy považujú za prirodzený a nevyhnutný dôsledok ich zdravotného postihnutia. Dohovor je právnym vyjadrením zmeny tohto postoja od medicínskeho k sociálnemu modelu zdravotného postihnutia.

JUDr. Ján Gabura, zodpovedný pre problematiku vykonávania Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím:

V materiáloch v sociálnej inklúzii bolo napísané, že OZP už nie sú marginalizovaní, nie sú už skupina ohrozená sociálnym vylúčením. Aj keď sa v tomto smere v sociálnych istotách mnoho zmenilo, v Dohovore o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktorý prijala Organizácia Spojených národov, sa upozorňuje na skutočnosť, že mnohé osoby so zdravotným postihnutím žijú v podmienkach chudoby, a v tejto súvislosti uznáva naliehavú potrebu riešiť problém nepriaznivého dopadu chudoby na osoby so zdravotným postihnutím. Naši zákonodarcovia musia prijať také zákonné normy, aby sa chudoba ako taká eliminovala.

OSN v Dohovore opätovne potvrdilo prepojenie všetkých ľudských práv a slobôd a potrebu zaručiť osobám so zdravotným postihnutím ich plné užívanie bez diskriminácie, uznáva tiež, že diskriminácia akejkolvek osoby na základe zdravotného postihnutia znamená porušenie prirodzenej dôstojnosti a hodnoty ľudskej bytosti, uznáva význam osobnej samostatnosti a nezávislosti,

usudzuje, že osoby so zdravotným postihnutím by mali mať možnosť aktívne sa podieľať na rozhodovacích procesoch o politikách a o programoch, hlavne tých, ktoré sa ich priamo týkajú.

OSN je presvedčené o tom, že rodina je prirodzená základná jednotka spoločnosti a má nárok na ochranu zo strany spoločnosti a štátu, a že osobám so zdravotným postihnutím a ich rodinným príslušníkom by mala byť poskytovaná nevyhnutná ochrana a pomoc, ktorá by rodinám umožnila prispievať k tomu, aby osoby so zdravotným postihnutím mohli plne a rovnako užívať svoje práva. Podstatnú časť Dohovoru sme zverejnili vo Vozičkári, vlastne v každom Vozičkári sa o tomto dokumente zmiňujeme, je pre OZP prioritne dôležitý.

Organizácia robí všetko preto, aby sa práva zdravotne postihnutých, ktoré ešte stále nie sú plne zabezpečené a uplatňované, zmenili k spokojnosti týchto ľudí.

Mnohé bude závisieť od nás samotných, nesmieme byť len pasívnymi poberateľmi sociálnych istôt, my musíme upozorňovať kompetentných, aj na základe Dohovoru žiadať podporu a ochranu práv a dôstojnosti osôb so zdravotným postihnutím tak aby významne prispel ku odstráneniu závažného sociálneho znevýhodnenia a k podpore ich účasti v občianskom, politickom, hospodárskom, sociálnom a kultúrnom živote s rovnakými príležitosťami tak ako je to vo vyspelých západných štátoch.

Nakoľko je Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020 strategickým dokumentom pre implementáciu Dohovoru v Slovenskej republike hlavné kontaktné miesto bude participovať na plnení úloh a opatrení z neho vyplývajúcich a zároveň bude priebežne sledovať jeho napĺňanie. Národný program bol prvý krát vyhodnocovaný v roku 2016.

Kontaktná adresa:

Hlavné kontaktné miesto pre problematiku vykonávania Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím:

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

JUDr. Ján Gabura

Špitálska 4,6,8

816 43 Bratislava

Tel.č.: 02/20462104

Email: jan.gabura@employment.gov.sk

ANALÝZA PRÁV A POTRIEB OSÔB SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

Absolventi kurzu na počítačovú gramotnosť

Je nutné robiť analýzu práv a potrieb osôb so zdravotným postihnutím z hľadiska práv zaručených Dohovorom o právach osôb so zdravotným postihnutím (317/2010 Z.z.) účinným pre SR od 25. júna 2010, ktorý je nadradený slovenskej legislatíve. Analyzované sú najmä články, ktoré sa javia ako prioritné z hľadiska osôb so zdravotným postihnutím. Každému z uvedených článkov je venovaná jedna kapitola, ktorá má dve podkapitoly. V prvej podkapitole s názvom „Deklarácia potrieb a charakteristík osôb so zdravotným postihnutím“ sú uvedené potreby a charakteristiky osôb so zdravotným postihnutím zodpovedajúce obsahu daného článku dohovoru. V druhej podkapitole s názvom „Dôležité aspekty textu dohovoru a súvisiace požiadavky“ sú uvedené požiadavky zodpovedajúce jednotlivým ustanoveniam daného článku Dohovoru a ktorých riešenie príslušné ustanovenie podporuje ako realizáciu uplatnenia práva. Táto analýza nie je definitívna, je to len prvý návrh, ktorý je potrebné permanentne doplňovať, spresňovať a aktualizovať. Nasledujúcimi etapami práce na analýze budú:

1. Analýza súladu slovenskej legislatívy z hľadiska zabezpečenia ochrany a uplatňovania práv deklarovaných v Dohovore.
2. Analýza úrovne ochrany a uplatňovania práv deklarovaných Dohovorom, ktoré sú už obsiahnuté v platnej slovenskej legislatíve.
3. Návrhy úprav slovenskej legislatívy na jej zosúladenie s Dohovorom.

Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR, ktorej členskou organizáciou je aj SZTP, prijala Akčný plán implementácie Dohovoru o právach ľudí so zdravotným postihnutím a postupne ho realizuje. Spolupracuje pri tom s Európskym fórom zdravotného postihnutia a jeho členskými organizáciami. Aj vďaka záujmu väčšiny predsedajúcich krajín EÚ má možnosť zúčastňovať sa konzultácií o dôležitých otázkach vyplývajúcich z implementácie a monitoringu dohovoru. Na rozdiel od ostatných ľudsko-právnych dohovorov stanovuje povinnosť určitého konania, a tým definuje, ako majú štáty dosiahnuť určité ciele. Klasické

medzinárodné zmluvy o ľudských právach to nerobia. Aj preto je dôležitá spolupráca a výmena skúseností na medzinárodnej európskej a národnej úrovni.

ODSTRAŇOVANIE ARCHITEKTONICKÝCH BARIÉR V ŽIVOTNOM PROSTREDÍ

Pre ľudí ZP je veľmi dôležitý článok 9 Dohovoru, ktorý hovorí o Prístupnosti. Vieme, že už roky sa schvaľuje Stavebný zákon, avšak stále sa pripomienkuje, ale už len poslanci ho môžu ovplyvniť.

Jedným zásadným nedostatkom navrhovaného stavebného zákona je, že sa v ňom **nepodarilo zakotviť ustanovenie o povinnosti aplikovať pri tvorbe projektu stavby tzv. univerzálne navrhovanie**. V Dohovore o právach osôb so zdravotným postihnutím sa uvádza: „*zmluvné strany sa zaväzujú, že budú presadzovať univerzálne navrhovanie pri tvorbe noriem a usmernení*“ a v dokumente Rady Európy sa rezolúcií ResAP(2007)3: Dosiahnutie plnej participácie prostredníctvom Univerzálneho

navrhovania, v ktorej *„odporúča vládam, aby akceptovali Univerzálne navrhovanie ako filozofiu a stratégiu architektonickej a urbanistickej tvorby podporujúce realizáciu plnohodnotného občianstva a nezávislého života všetkých ľudí vrátane ľudí so zdravotným postihnutím“*. Univerzálne navrhovanie je preferovanou metódou tvorby prostredia v mnohých svetových a európskych dokumentoch preto, lebo univerzálne navrhovanie zohľadňuje nároky všetkých skupín užívateľov, teda okrem osôb s telesným postihnutím, napríklad aj seniorov, rodičov s malými deťmi, ľudí s poúrazovými a pooperačnými stavmi, osôb so zmyslovými poškodeniami a pod. Zahraničné výskumy preukázali, že aplikáciou univerzálneho navrhovania sa zlepší kvalita prostredia pre cca 30 % obyvateľov. Pre ilustráciu uvediem ako príklad šikmú schodiskovú plošinu, ktorá je v rozpore s princípmi univerzálneho navrhovania preto, lebo ju nemôžu použiť všetci užívatelia a nemožno ju použiť samostatne bez asistencie. Pri jej obsluhu je vždy nutný zaškolený personál, ktorého sa mnohokrát nedočkáte, je pomalá a od mnohých priateľov na vozíku viem, že keď ju nemusia použiť, radšej sa jej vyhnú. Miesto schodiskovej plošiny by mal byť v zmysle univerzálneho navrhovania realizovaný osobný výťah alebo rampa, lebo tieto prvky na prekonanie výškových rozdielov môžu použiť všetci ľudia, teda na rozdiel od schodiskovej plošiny aj tí, ktorí používajú pomôcky pri chôdzi, seniori, rodičia s kočíkmi atď. A určite sú pohodlnejšie a praktickejšie aj pre ľudí na vozíku. Keď som si študoval správu o plnení Národného programu na zlepšenie života osôb so zdravotným postihnutím, bol som dosť smutný, lebo jednotlivé rezorty chcú realizovať schodiskové plošiny skoro všade, na staniciach, v zdravotníckych zariadeniach, na úradoch, v školách... Považujem to za neefektívne využitie finančných prostriedkov, ktoré nerieši problém pre všetkých užívateľov a pre mnohých ľudí na vozíku je to tiež len núdzové riešenie. Aj to je dôsledok neznalosti potrieb ľudí s rôznymi druhmi zdravotného postihnutia u kompetentných.

V Slovenskej republike je účinný, antidiskriminačný zákon o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou.

Dodržiava sa u nás predmetný zákon? OZP najlepšie poznajú, aké sú u nás podmienky vydobýť si právo na zlepšenie životných podmienok, vo všetkých sférach života. Organizácia združuje najmä veľmi ťažko telesne postihnutých. Medzi nimi, respektíve jednotlivými osobami je mnohokrát priama diskriminácia, to znamená, že s jednou osobou sa zaobchádza odlišne – horšie ako s druhou s rovnakým zdravotným postihnutím. Mohli by sa uviesť príklady zo zákona 447/2008 o kompenzáciách, kde sú pri rovnakej diagnóze odlišné posudky, aj kompenzácie. O tom, že sú tu prípady diskriminácie by vedeli hovoriť ľudia zo Slovenského národného strediska pre ľudské práva, ktorí riešili mnohé prípady a na ktorú sa dá vždy písomne obrátiť. U nás ako aj v niektorých štátoch EU ešte stále pretrvávajú predsudky zdravých ľudí voči ZP. Je tu medzi nami snaha dosiahnuť **rovnosť**.

Vzhľadom na skutočnosť, že stavebný zákon už bol prijatý vládou SR, možno sa už len pokúšať ovplyvňovať poslancov, aby navrhli pozmeňujúce návrhy zákona. Tiež by bolo veľmi prínosné, keby mali odborné komory záujem školiť svojich projektantov a architektov o zásadách tvorby bezbariérového prostredia a univerzálneho navrhovania. Z praxe však vieme, že keď neexistuje spoločenská požiadavka, nevieme komory donútiť, aby takéto školenia realizovali. Možno by bolo potrebné zjednotiť všetky organizácie združujúce ľudí so zdravotným postihnutím, seniorov a materské centrá, aby apelovali na komory a na pracovníkov stavebných úradov, aby sa zdokonaľovali aj v tejto oblasti.

CHARAKTERISTIKA RŠO SZTP Nitra

V zmysle Stanov je RŠO SZTP republikový, dobrovoľný, humanitný a nepolitický subjekt, otvorený pre každého občana, ktorý sa chce podieľať na jeho poslaní.

Združuje občanov s ťažkým a telesným postihnutím rodičov telesne postihnutých detí, rodinných príslušníkov telesne postihnutých občanov, priaznivcov telesne postihnutých bez rozdielu národnosti, štátnej príslušnosti, pohlavia, rasy, farby pleti, jazyka, viery a náboženstva, politického, či iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnostnej alebo k etnickej menšine, majetku, rodu, alebo iného postavenia.

Organizácia má zvolenú 13 člennú Radu, má zamestnanú jednu garanta na špecializované sociálne poradenstvo, na skrátenú pracovnú dobu (dva krát do týždňa) , 1 poradkyňu soc. poradenstva, pokladníčku. Ďalší príležitostne na DVP. Organizácia má v programe svojimi činmi pomáhať občanom s telesným postihnutím a vozičkárom. Pre športovcov vozičkárov robíme výkonný šport. Je tu snaha a pevná vôľa dobrovoľných funkcionárov a ich dobrodincov urobiť kus práce v prospech ťažko telesne postihnutých. Organizácia je akcieschopná, plní náročný program.

Najvyšším orgánom je Výročná členská konferencia. Zvoláva ju predseda každý rok.

ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O RŠO SZTP NITRA

Názov:	Republiková špecifická organizácia SZTP, ťažko telesne postihnutých a vozíčkarov
Pôsobnosť	celoštátna pôsobnosť na území Slovenskej republiky
Organizačná forma:	Občianske združenie
IČO:	35606487
Adresa:	Tr. A. Hlinku 55, 949 01 Nitra franko.viliam@gmail.com , annahomolova@azet.sk , Webová stránka: www.vozickari.com
Dátum založenia:	rok 1990
Zriad'ovací zákon:	Zákon 83/1990
Štatutárni zástupcovia občianskeho združenia:	Viliam Franko
Členovia Rady organizácie	Viliam Franko, Alena Stražancová, Mgr. Oľga Sersénová, Emília Franková, Bohuš Čabák, František Velčic, Vincent Snovák Bc. Andrea Rošková, Anna Homolová, Mgr.J. Miho, Ing. Peter Staník, Bc.Ladislav Kollár,
Kontrólna komisia RŠO Nitra	Bc.Jaroslav Sersén, Zlatica Velčicová,
Organizačná štruktúra:	Najvyšším orgánom RŠO Nitra je členská konferencia, organizáciu riadi 13 členná Rada na čele s jej predsedom

ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA RŠO SZTP NITRA

1. RŠO je organizačnou jednotkou špecifického zamerania, ktorá má republikovú pôsobnosť.

- a. Novo vznikajúce RŠO SZTP musia mať minimálne 300 členov.
- b. Má právnu subjektivitu.
- c. Štatutárnym zástupcom RŠO SZTP je predseda Rady RŠO SZTP.
- d. Pri rozhodovaní sa vyžaduje prítomnosť väčšiny členov, uznesenie je platné, ak zaň hlasuje väčšina prítomných členov RŠO SZTP.
- e. Má plateného pracovníka. Vykonáva špecializované sociálne poradenstvo, sociálne poradenstvo, sociálne služby a odbornú administratívu.

2. Orgánom RŠO SZTP je Rada RŠO SZTP.

- a. Schádza sa minimálne aspoň 3x do roka.
- b. Rada RŠO SZTP zo svojho stredu volí predsedu RŠO SZTP, ktorý je zástupcom RŠO v RR SZTP.
- c. Spolupracuje s OJ SZTP, s orgánmi štátnej správy a samosprávy SR.

3. Rada RŠO SZTP :

- a. prerokúva zameranie činnosti RŠO SZTP,
- b. informuje o zasadnutiach RR SZTP a koordinuje prácu klubov,
- c. spolupracuje s orgánmi štátnej správy a samosprávy,
- d. navrhuje kandidáta na predsedu SZTP na Zjazd,
- e. navrhuje zástupcov odborných komisií pri RR SZTP,
- f. vytvára si pre vlastnú potrebu odborné komisie,
- g. navrhuje zástupcu RŠO v RKK SZTP,
- h. volí členov do KK RŠO SZTP,
- i. predkladá a vyhodnocuje projekty na grantové komisie, na štátnu správu, samosprávu, nadácie, organizácie a inštitúcie v zmysle ich predpisov,
- j. odvoláva predsedu Rady RŠO SZTP pri neplnení povinnosti a Stanov SZTP a pri odsúdení za úmyselný trestný čin.

ORGANIZAČNÁ ČINNOSŤ

PRIORITY RŠO NITRA V ROKU 2017

Skvalitňovanie úrovne poskytovania sociálnej rehabilitácie, sociálneho poradenstva, špecializované sociálne poradenstvo, aktivizácia občanov s ťažkým telesným postihnutím v oblasti obhajoby ich záujmov so zameraním na vytváranie rovnakých príležitostí, zabezpečenie rovnakého zaobchádzania a realizáciu pozitívnych opatrení na prekonávanie a kompenzáciu dôsledkov zdravotného postihnutia. Prispievať prostredníctvom sociálneho poradenstva a špecializovaného sociálneho poradenstva k napĺňaniu cieľov ľudí s ťažkým telesným postihnutím v domácom aj medzinárodnom kontexte a to v oblasti zvyšovania uvedomelosti o práve ľudí s ťažkým telesným postihnutím

Jednou z priorít organizácie bolo v roku 2017 poskytovanie špecializovaného sociálneho poradenstva, poskytovanie sociálneho poradenstva, ktoré bolo zamerané na poskytovanie informácií v zmysle zákona 447/2008 a 448/2008 v znení neskorších predpisov. Poskytovali sme informácie a poradenstvo o spôsobe vybavovania peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia, informácie v zmysle zákona o službách zamestnanosti a niektorých ďalších zákonov.

Dôležitým článkom RŠO Nitra ostala členská základňa a činnosť organizácie. Pohyb členskej základne je viac ako 800 členov. Ročne pribúda asi 10 a viac nových členov – vozičkárov.

PROPAGÁCIA VLASTNEJ ČINNOSTI – PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ

VYDÁVANIE ČASOPISU VOZIČKÁR

Vydávanie časopisu VOZIČKÁR, vydávanie zborníkov, vydávanie propagačného materiálu. O práci organizácie informujeme prostredníctvom vlastnej internetovej stránky – www.vozickari.com, ďalej časopisu Vozičkár, ktorý tiež vychádza 24 rokov, tiež je internetový časopis a najmä výročnou správou, ktorá je tiež zavesená na internete.

Najväčším naším nepriateľom je neinformovanosť. Mnohí z členov pre architektonické bariéry vôbec nevychádzajú zo svojich domovov. Na základe týchto faktov organizácia vydáva časopis Vozičkár, kde je v kocke zhutnená naša činnosť, informuje sa tu a radí.

Žiaľ minulý rok a tiež tento rok nám MPSVaR a jeho Grantová komisia neposkytlo žiadne dotácie, Pritom, jedno vydanie aj s expedíciou organizáciu stojí viac ako 3 tisíc EUR.

Pre mnohých členov je tento časopis jediným možným pravidelným kontaktom medzi členskou základňou a Radou organizácie.

Pokiaľ sa nepodarí vytvoriť podmienky na vydávanie časopisu, bude nevyhnutné na informovanosť využívať v podstatne väčšom rozsahu našu web stránku.

Organizácia je mimovládka, pôsobí v rámci neziskového sektoru, je samostatný právny subjekt, zastrešená v SZTP. Jedná sa o jedinú špecifickú organizáciu takého druhu na Slovensku. V tomto roku má organizácia jubileum, potvrdili sme 25 rokov trvania a môžeme konštatovať, že organizácia aj keď sa vždy nepodarí splniť zámer a dotiahnuť veci do konca, nesporne svoj program k spokojnosti svojich členov plní. Zásahu na tom má sekretariát, Rada organizácie, mnohí naši členovia, dobrovoľníci a všetci tí, ktorí pomáhajú, a najmä tí, ktorí nás finančne podporujú.

OKRUH ČINNOSTI RŠO SZTP NITRA

Okruh činnosti RŠO SZTP na zlepšenie životných podmienok občanov s telesným postihnutím a odkázaných na ortopedický vozík je zameraná v týchto oblastiach:

- Kompenzačné pomôcky
- Architektonické a iné bariéry (odstraňovanie)
- Návrhy aktuálnych požiadaviek do zákonov a noviel zákonov v legislatíve
- Programy sociálnej rehabilitácie
- Šport
- Kultúrna a záujmová činnosť, voľný časť
- Sociálno-právne poradenstvo
- Pracovná rehabilitácia, rekvalifikácia, pracovné uplatnenie,
- Rekreačia a cestovanie
- Zdravotná starostlivosť, rehabilitácia a kúpeľ'ná starostlivosť
- Rekvalifikácie – kurzy na počítačovú gramotnosť
- Vydávanie časopisu VOZIČKÁR pre občanov s ŤTP... publicistika v masmédiách, osvetová činnosť

- Signalizovať úradom štátnej správy, samosprávy a legislatíve aktuálne požiadavky TP, ŤTP a vozičkárov, monitorovať a upozorňovať úrady na akútne sociálne prípady občanov s ťažkým telesným postihnutím
- Priama aktívna účasť na vytváraní podmienok integrácie
- Analýza spoločenského a právneho postavenia

V zmysle zákona 447/2008 a 448/2008

- ✓ Sociálne poradenstvo,
- ✓ špecializované sociálne poradenstvo

Vytvára Kluby vozičkárov po celom Slovensku

SOCIÁLNO - REHABILITAČNÉ A INTEGRAČNÉ POBYTY.

Vystavovatelia zdravotných pomôcok z firmy VELCOM

Zmyslom kurzu pre osoby s telesným a ťažkým telesným postihnutím je:

- Poskytnúť účastníkom ucelený súbor praktických informácií o sociálnej inklúzii a nie exklúzii, o sociálnej adaptácii a integrácii osôb telesne a ťažko telesne postihnutých, umožňovaných výchovnou, liečebnou a pracovnou rehabilitáciou, sociálnym, technickým i psychickým kompenzovaním dôsledkov telesného postihnutia;

Na základe získaných poznatkov o problematike osôb s telesným a ťažkým telesným postihnutím názorného objasnenia a praktického overenia, či vyskúšania reálnych možností, spoločenské aktivity ovplyvniť postoj a názory ťažko telesne postihnutých, vzbudiť a podchytiť záujem o sebaobsluhu, trvalejšiu seba výchovu, seba vzdelávanie o vhodné formy spoločenského zapojenia, o náročné ciele životného uplatnenia; V snahe pomôcť pri organizovaní kurzov sociálnej rehabilitácie pre telesne a ťažko telesne postihnutých v rámci kraja i Slovenska, bolo nutné zhromaždiť témy najdôležitejších prednášok a praktických cvičení, ktoré by mali byť zaradené do programu kurzov. Témy majú slúžiť ako podklad pre prednášajúcich v jednotlivých oblastiach. V prvej fáze je nutné zamerať sa na problematiku osôb imobilných. Niektoré témy možno použiť, prípadne s určitými úpravami, pre celú skupinu osôb ťažko telesne postihnutých. Musia sa získať podklady i pre ďalšie prednášky a praktické cvičenia týkajúce sa napr. ľudí postihnutých DMO, po amputáciách dolných a horných končatín, skoliózami apod.

Sociálno - rehabilitačné a integračné pobyty sa po minulé roky zabezpečovali z dotácii MPSVR SR na základe podaných projektov. Žiaľ minulý rok 2017 MPSVaR dotácie neposkytlo. Organizácia musela pristúpiť k tomu, aby záujemcovia o sociálno - rehabilitačné a integračné pobyty si financovali pobyt z vlastných zdrojov.

Na webovej stránke NROZP ešte stále prebieha internetová konferencia na tému sociálna rehabilitácia – ktorá je súčasťou sociálnych služieb. Materiál za TP

pod názvom: Sociálna rehabilitácia – pohľad telesne postihnutých a organizácií na sociálnu rehabilitáciu vypracoval Viliam Franko, štatutár organizácie.

LEGISLATÍVA

Členov organizácie zaujíma legislatíva ako celok, ale najmä ktorá sa zdravotne postihnutých bytostne týka.

Od januára 2009. sú účinné dva veľmi dôležité zákony – **o sociálnych službách a o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia**. Hlavne v oblasti sociálnych služieb je dôležité spolupracovať a komunikovať s vyššími územnými celkami, obcami, aby sme pri napínaní ustanovení zákona hľadali riešenia, upozorňovali na problémy, ktoré sa vyskytnú v praxi a aby sme sa tak podieľali na odstraňovaní ustanovení zákona, ktoré sa v praxi ukázali ako ťažko realizovateľné, komplikované.

So zákonom o sociálnych službách súvisí aj spracovanie komunitných plánov, ktoré ukladá zákon samosprávam. Organizácie občanov so zdravotným postihnutím by sa mali aktívne zapájať do týchto aktivít. Organizácia vozičkárov v Nitre sa tiež podieľa na tvorbe návrhu Komunitného plánu sociálnych služieb a rozvoja komunit mesta Nitra. Je to proces v rámci ktorého sa chcú komunity zo súčasnej situácie dostať do situácie, aby lepšie vyhovovala občanom komunity.

V týchto zákonoch je ešte veľa paragrafov, ktoré bude nutné novelizovať, ale konečne priniesli viacero pozitívnych opatrení ako je valorizácia peňažných príspevkov, zvýšenie príspevku na osobnú asistenciu, atď. Stále sme však nespokojní so spôsobom skúmania príjmu v súvislosti s poskytovaním príspevku na osobnú asistenciu, ktoré pôsobí demotivačne na zamestnávanie, hoci tento príspevok nie je náhradou ušlej mzdy, ale má podporiť schopnosť nezávislého života. Prioritne sa musí riešiť výška príspevku na opatrovanie.

INFORMÁCIA O AKTIVITÁCH ORGANIZÁCIE

Aj v prípade akokoľvek redukovanej činnosti organizácie, je nevyhnutné profesionálne zabezpečenie jej činnosti. Zatiaľ jediná možná finančná podpora zamestnávania pracovníkov sekretariátu pochádza z dotácií NSK, z členských príspevkov od daňovníkov, sponzorov a preto aj z tohto miesta ďakujeme všetkým, ktorí voči nám prejavili svoju ušľachtilosť.

Musíme zabezpečiť personálnu agendu ako sú zmluvy a dohody, mzdy, odvody, prihlasovanie do poisťovní, úhrady služieb (nájomné, telekomunikačné služby, korešpondencie, organizačné zabezpečenie zasadnutí, účtovníctvo atď. Pracovníčka pani Homolová je stále zamestnaná len na dva dni do týždňa, pani Mgr.Šponiarová robí poradenstvo denne a p. Mgr. Cigáňová robí garanta na špecializované sociálne poradenstvo .

Robíme všetko, aby sme prežili.

Pohľad na predsednícky stôl na Celoslovenskom seminári v Nitre, Druhý z ľava Mgr. Krivošík riaditeľ sekcie MPSVaR SR

Z tohto miesta ďakujeme najme Nitrianskemu samosprávnemu kraju za dotácie v roku 2017, mestu Nitra, ktoré nám prispelo na šachový turnaj a značnú sumu na sociálnu rehabilitáciu pre ĽTP deti a mládež, všetkým daňovníkom, sponzorom, ktorí voči nám prejavili svoju ušľachtilosť.

Organizácia je akcieschopná, pre členov pripravuje a plní program. Písomná a hospodárska agenda organizácie je veľká, vypracovávajú sa projekty a predkladajú kompetentným, píšú sa rôzne odporúčania a žiadosti, robí sa účtovníctvo za čo je málo poďakovať pokladníčke A. Stražancovej a pracovníčke A. Homolovej a najnovšie Mgr. Nikolette Šponiarovej.

Zdôrazňujúc dôležitosť zohľadňovania problematiky telesného postihnutia Rada z každého zasadnutia prijíma dôležité uznesenia na plnenie programu, informuje sa tu zo zasadnutia RR SZTP, z RV SR POZP, získajú sa tu informácie o práci NROZP a pod. Za túto prácu je nesporne nutné poďakovať všetkým členom Rady a zanieteným ťahúňom tejto organizácie. Priestory na činnosť nám stále poskytuje mesto Nitra. S mestom bola podpísaná zmluva o partnerstve a spolupráci. Na mestské zastupiteľstvo v Nitre sme predložili päť projektov na činnosť organizácie, z toho boli len dva potvrdené. Z uvedeného konštatujeme, že mesto aj keď je osobám s ťažkým telesným postihnutím ústretové, nemá financie nazvyš .

AKTUALITY

Mesto pravidelne oslovuje zástupcov organizácie na konzultácie čo sa týka debariérizácie životného prostredia.

Bezbariérový vchod na Mestský úrad v Nitre

Organizácia, čo sa týka bariér postupuje razantne. Vytvorili sme sieť komisií na územných celkoch. Aj keď komisie nemajú právnu subjektivitu, právu na oslovenie a podanie sťažnosti majú. Členovia Rady o.i. o tejto oblasti na každom zasadnutí predkladajú návrhy na riešenie debariérizácie daného stavu vo svojich regiónoch, preto opäť v tejto oblasti musím vyzdvihnúť prácu celej Rady organizácie.

Aj v prípade akokoľvek redukovanej činnosti organizácie, je nevyhnutné profesionálne zabezpečenie jej činnosti. Zatiaľ jediná možná finančná podpora zamestnávania pracovníkov sekretariátu pochádza z dotácií NSK, z členských príspevkov od daňovníkov, sponzorov a preto aj z tohto miesta ďakujeme všetkým, ktorí voči nám prejavili svoju ušľachtilosť.

Organizácia sa tiež podieľala na pripomienkovaní návrhov zákonných noriem. Predsedníctvo NROZP ešte v minulom roku navrhlo predložiť na rokovanie Výboru vlády pre občanov so zdravotným postihnutím žiadosť na riešenie inkontinentných pacientov - vozičkárov v kúpeľnej starostlivosti.

Aktivity a podujatia v roku 2017 v rámci plánu organizácie boli zamerané hlavne na to, aby telesne postihnutí občania mohli využiť svoj voľný čas a svoje schopnosti. Vytvoriť priestor, aby sa zbavili izolácie domáceho prostredia a aktívne sa zúčastňovali rekondično-rehabilitačných pobytov, kultúrno-spoločenských podujatí, športových aktivít.

Stručný popis aktivít:

1. Opakovane sa konalo Zasadnutie členov Rady organizácie a jej aktivistov v Nitre a takisto sa toto Zasadnutie konalo aj koncom roka 2017 v hoteli Máj v Piešťanoch. Toto Zasadnutie sa uskutočňuje vždy 2 krát do roka.
2. RŠO vydala 1 vydanie časopisu Vozičkář vo vlastnej réžii, dotácie sme nedostali ani z MK SR. Je to spoločensko-informačný a zábavný bulletin o živote telesne a ťažko telesne postihnutých. Vychádza nepravidelne a je nepredajný, zasiela sa členom organizácie a podľa nutnosti každému, kto o časopis požiada.
3. RŠO pripravila sociálnu rehabilitáciu počas leta pre 53 členov (podľa žiadostí) v hoteli Máj v Piešťanoch, pre 13 členov v Park hoteli v Hokovciach a pre 23 členov (z toho 18 pre deti) v Relax Štúrovo. Zmyslom kurzov je seba výchova,

sebazvedelávanie a sebaobsluha. Tieto aspekty sa počas týždenných rekondičných pobytov naplnili procedúrami, cvičením, rehabilitáciou, prechádzkami prírodou, športovými súťažami, kde si vozičkári zasúťažili v slalome na vozíkoch a nechýbali ani večere pri hudbe. Tiež sa konali odborné prednášky s tematikou sociálnou, pracovno-právnou a zdravotníckou.

4. Najdôležitejšou aktivitou bola Výročná členská konferencia v Nitre, kde okrem 100 delegátov z celého Slovenska sa zúčastnili, MUDr. Mária Orgonášová Phd., čestná predsedníčka organizácie, Komisárka OZP JUDr. Zuázana Štávrovská so sprievodom Ing. Ivan Sýkora, prezident SHR, JUDr. Ildiko Mikovičová, Peter Reinhardt z firmy Otto Bock, zástupcovia tlače a TV Central a ďalší hostia, ktorí prezentovali svoje firmy s ponukou pomoci ťažko telesne postihnutým.
5. Po VČK sa uskutočnil v poradí už 28. Celoslovenský seminár v Nitre za účasti JUDr. Jána Gaburu, zodpovedný za problematiku vykonávania Dohovoru a Dr. Jany Kováčovej, vedúcej pracovníčky posudkového oddelenia ÚPSVaR v Nitre, kde sa hovorilo o novele zákona 447/2008 o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia, o tom aké zmeny sa v zákone v budúcnosti chystajú a o Dohovore o právach osôb so zdravotným postihnutím a jeho Opčnom protokole. Na celoslovenský seminár pozývame zástupcov z MPSVaR, kde v rámci besedy nás informujú o novelach zákonov, ktoré sa nás bytostne dotýkajú a o tom aké zmeny sa v zákone chystajú. Prípadne zodpovedajú na dané otázky.

ŠPORTOVÉ AKTIVITY

V roku 2017 organizácia spoločne so ŠK TPŠ zorganizovali a spoluorganizovali športové akcie:

1. XVIII. ročník šachového turnaja „RAPID“ o pohár predsedu organizácie dňa 25.10.2017. Hralo sa v troch skupinách.

2. Šachový turnaj v rámci VI. Medzinárodnej Paralympiády Trnavského samosprávneho kraja dňa 25.9.2017.

3. Preteky v plávaní, preteky v love rýb TP rybárov v Štúrove.

Deň osôb so zdravotným postihnutím

V dňoch 1.- 3.7. 2017 sa zástupcovia RŠO Nitra zúčastnili spolu so zástupcami ďalších členských organizácií SZTP na Medzinárodnom dni zdravotne postihnutých. Toto podujatie sa konalo v Hokovciach pod záštitou primátora mesta Levice.

Výstup na Pyramídu

Republiková špecifická organizácia ťažko telesne postihnutých v spolupráci s Nitrianskym samosprávnym krajom, štátnou ochranou prírody Slovenskej republiky, chránenou krajinou oblasťou Ponitrie a občianskym združením stráž prírody Ponitrie

už po tretí krát organizovali podujatie, ktoré bolo určené telesne postihnutým ľuďom. Záštitu nad touto akciou prevzala **predsedníčka komisie sociálnej pomoci Nitrianskeho samosprávneho kraja povedala.**

Myslím si, že je potrebné takéto aktivity pre občanov s takýmto handicapom robiť .

Vidia v tomto prostredí, že sa tu od minulého času veľa zmenilo. Sú tu nainštalované tabule, nový altánok taktiež ďalekohľad, na ktoré finančnou čiastkou prispelo mesto Nitra. Chcela by som povedať pri tej príležitosti ešte, že mesto Nitra sa snaží podporovať týchto telesne handicapovaných občanov. V meste Nitra keď sa budujú, či už chodníky alebo vozovky alebo nové prístupy do budov, tak ich robíme bezbariérovo.

Správu vypracoval: Viliam Franko, predseda organizácie

V Nitre 3.7.2018